

Pesmi

Spominjam se

*Spominjam se modrine neba,
ko je še polno sijalo sonce z njega,
trat z nepreštevniimi rožami,
njiv, segajočih v nedogled,
vasi onkraj pšenične brežine,
Krvavca in drugih vrhov v obdajajoči sklenjenosti gora,
temnozelenega venca ob obrobju, kolikor daleč so segle oči.*

*Spominjam se svete tišine v naši hiši,
stari bolj od starega očeta in stare mame,
konja, pluga in očetovih zgaranih rok,
maminega večno prosečega:
Nebeski Oče, daj nam kruha,
Mati Marija, daj nam moči, da zdržimo vse to;
davke, rubeže in zavistne sosede,
ki so stegovali roke po naši posesti,
ko je očeta zadela kap,
je morala mama prijeti za plug,
jaz sem bil vešč vsaj vajeti,
počasi, žulj za žuljem, tudi košnje;
sestra je prijela za lonce,
brata sta se šla še ristanc.*

*Spominjam se svetih podob,
Srca Jezusovega v kotu, brleče lučke nad njim,
angelskih krilatcev, križa in kropivčka,
kjer smo zajemali moč,
ko smo šli na polje, na travnik, v gozd,
pozneje v svet,
povsod z božjim mirom in materinim križem,
zato nas še danes ni sram pokrižati se kjerkoli,
reči Bogu hvala, da smo;
brez njega ne bi preživeli*

*pa tudi brez matere ne,
neupogljive optimistke,
ki je vedno mesila kruh v upanju,
da bo Bog dal novega, četudi bo zmanjkalo moke, soli in vode,
ker je tako trdno verovala Vanj;
oče malo manj,
vojna in pobijanje so naredili svoje.*

*Spominjam se tistih večerov,
ko sem bral za pečjo,
mama za mizo,
knjigo za knjigo,
z jabolkom v roki in zagozdo kruha,
sredico sveta.
Znjima sem odkrival "tujo učenost";
o gorje, bolje, da bi ostal pri domači,
tisti iz logov Goričice,
bližnjega potoka Brnika in vsega, kar sem pretaknil,
tam je bilo več, kot so mi pozneje dale vse knjige:
narava v polnem razcvetu,
pa uničenje tudi,
ko je padala toča,
so posekali jelše,
so poglobili strugo,
so uničili, kar je bilo tako edinstveno,
začrtano, kot sta hotela Bog in prosti tek vode.*

*Spominjam se naše kmetije,
sklenjene, kot je narekovala izkušnja,
od hiše do drvarnice,
vmes kleti, hlev, šupa in pod,
zraven še svinjaki in prašičja kuhinja.
To je bilo naše kraljestvo na vzpetini na koncu vasi,
od koder smo zrlí na vas kot zre pozorni oče,
kdaj se bo vrnil sin;
vedno v skrbi, da se mu ni kaj hudega pripetilo,*

*in v zavesti skupaj moramo držati, če hočemo preživeti komunizem
in vse drugo, kar je upognilo nekdanj ponosne kmete,
da so pustili plug,
šli v tovarne,
so se dali prikleniti k strojem,
so jim ti odmerjali čas,
so jim ti dajali kruh,
so jih ti počasi usužnjili,
da so pozabili na zemljo,
od kod so,
kdo so
in kdo jih je varoval,
da so lahko preživeli;
odtlej jih je rdečkasti možic s pipo v ustih
in njegov pajdaš, domači revolucionar.*

*Spominjam se,
kako smo jokali,
ko je šel teliček iz hleva na državno posestvo,
ker nismo mogli plačati davka rdečim krvosesom,
ki so hoteli vedno več,
za nas sta bila dobra mleko in kruh,
ob njih smo zrasli in preživeli.*

*Spominjam se šole,
ustrašil sem se je,
še bolj učiteljice,
ko sem ju prvič zagledal,
sem vedel: Tu ne bo tako kot doma.
In res ni bilo.
Tudi v cerkvi ne,
a bi morale biti,
vsaj mama me je učila tako:
Glej, da boš priden.
A ni dosti pomagalo,
bolje bi se obnesla porednost,*

*ali kako bi temu rekel;
nikdar se nisem dobro znašel drugje,
le v knjigah sem našel tolažbo
in ob potoku,
ki ni nehal šumljati žalostink za menoj
in obojetov,
jutri bo bolje,
tudi jaz moram premagati toliko ovir,
da prikllokotam do vaše vasi.
Danes je le še motna kloaka.*

*Spominjam se vsega, kar sem sanjal, upal, v mislih gradil.
Sedaj je vse drugače.
Veliko sem poskušal,
malo dokončal,
marsikje omagal, ko ne bi smel ali nisem več mogel naprej,
eno pa je gotovo:
Dom je le eden,
imel sem ga,
še vedno ga nosim v srcu,
živim, kar sem odnesel iz njega,
trpim, kar sem pozabil ali se pregrešil,
trdno pa upam,
da bom našel nov dom,
ko ga bom vreden,
in v njem vse to, kar sem imel v prvem domu,
in si želel v drugem,
stavbi mojega bivanja in prizadevanja:
biti domač v vsakršnem domu,
kjer so doma ljubezen, zvestoba in spoštovanje,
delo, plemenita misel in cilj -
Večni dom.*

Preobrat

*Spodmaknil sem lestev svojim sanjam,
kaj bi me še naprej plašile,
že tako preveč trpim.*

*Iztrgal sem korenine iz zemlje,
kjer sem bil vsajen,
nikdar se nisem čutil doma.*

*Izgrizel sem si srce iz nedrij ženske,
tam ni moj tabernakelj,
zanjo in za Boga ne more biti obenem.*

*Odsel bom v puščinjo,
da si prečistim duha,
napijem kameljega mleka,
poženem kri po vodeničnih žilah,
preskočim vse jarke jerihonske.*

Nič me ne more ustaviti do mojega Jordana!

Očiščenje

*Rad imam deževna jutra,
ko kaplje polzijo po licih, dlaneh,
se nebo izliva na zemljo,
da jo oplodi za nov sad,
tistega, ki ga ne moreta dati ne nebo in ne človek,
ampak le On,
od katerega je vse:
zemlja in človek,
oblaki in dež,
kaplje na mojih licih, dlaneh,
solze sreče v mojih očeh,
da smem užiti vse to,
se umiti v rosi
in biti očiščen,
se prikloniti pred Tabo
in dvigniti v hvalnico,
v en sam slavospev veselja nad tvojo dobroto
in mojo majhnostjo,
a vendar veliko v Tebi,
Gospod.*

Jesen je

*Jesen je.
Iz zlata in dragih kamnov.
Iz drobirja spominjanja
in bisernic darovanja
za jutri, pojutrišnjem,
ker dobro veš, da je ostalo le še malo moči,
toliko, da zmoreš preteči še ta dan s sončnim žarkom vred,
tistih nekaj metrov čez jaso,
kjer se vsaj malo nagledaš svetlobe,
naužiješ razgleda
in napiješ iz najčistejšega vira,
da si zmoreš pogledati v oči in si reči:
Do sem sem prišel,
naprej bodo drugi.
Tu mi je dobro.
Tukaj bom legel, zaspal.
Pod krošnjo najvišjega drevesa,
na koreninah macesna
in zrl tja gor,
v vrhove vrhov,
kjer se resničnost in sanje spojijo v en sam slavospev vsemu,
od zornic prvega dne do večernic poslednjega,
ko ne bo več mogoče ničesar spremeniti,
le še roko iztegniti,
besedo izreči,
pogled usmeriti tja,
od koder si prišel
in greš nazaj.
Žares domov.*

Smrt

*Je le prehod?
Onkraj biti?
Onkraj vsega, kar je
in kar ni?
Tja, kjer ni več spomina,
ne boleti,
tudi časa ne,
ena sama blaženost zavesti:
sedaj sem to, kar sem vedno želel biti.
Odrešen vsega.
Tistih muk,
ko nisem vedel,
ali sem še človek
ali le podoba tega,
kar bi moral biti.*

Biti drugačen

*Biti drugačen,
drug človek,
z novimi očmi in pogledom,
ki meri tja, kjer še nikoli ni bil in tudi ne bo,
takšen, kakršen je in bi rad bil,
da bi lahko vse spremenil,
kot Bog,
ustvaril bit iz nebiti,
želji dal krila,
misli obliko,
hotenju vsebino,
vsemu pa žar in težišče:
biti več, kot je mogoče
od tega, kar sem,
do onega, kar nikoli ne bom.
Preveč me je vmes.*

Jutri boš živel

*Jutri boš živel.
danes na obroke,
včeraj po kosih,
nič bolje od cigana.
Zakaj pa bi?
Cigan je sveta vladar.
Sam si meri daljavo dneva.
Jutro po metanju mreže za soncem -
manj ga ulovi, ljubše mu je,
večer po ulovljenih žarkih,
da si bo z njimi postlal ležišče,
da se bo njena bronasta polt svetila vsa zlata.
V dolinah bo zadišalo po mirti, soli in sočrvju,
v višavah pa bo pravi vihar,
preplah, ko ne bo mogoče nikamor uiti,
si niti za trenutek odpočiti,
morje se bo šele dobro razpenilo.
Jutro bo dalo zmagovalca.
Ulov v mreži ga bo razkril,
če boš preživel to stihijo.*

Duša, raduj se!

Črnina.

Kot da bi bil poslednji dan.

Pa ni.

Če Bog da, jih bo še mnogo pred tem.

Mnogo priložnosti, da bi bil boljši, kot sem.

Ali to zmorem?

Zmorem z Gospodom.

Samo z njim.

Sam zase ne.

Sem preslaboten.

Prešibak, da bi predrł to črnino, ki me oklepa.

Premajhen, da bi se dvignil nad oblake, ki me pritiskajo k zemlji.

Preslaboten, da bi zmogel iz samega sebe narediti velikega.

Gospod, Ti to zmoreš.

Ti, ki si pretrgal zastor v templju na dvoje

in dal s tem znamenje:

Smrt bo še vedno, ker meje morajo biti,

nato pa večno življenje za tiste, ki jim pripada -

Božje sinove in hčere.

Posvojence Božje dobrote in velike obdarovance.

Trosilce svetlobe v dnevih teme.

Iskalce biserov v nepredirnih morjih človeške nesreče,

oznanjevalce tolažilnega upanja:

Gospod je tu.

Žate in zame

in za vse tiste, ki so vstali pravočasno,

prižgali svetilke in mu šli naproti,

ne da bi vprašali, kam in kako.

Vedeli so: Gospod jih bo pripeljal na pravi kraj,

k najčistejšemu izviru resnice,

k najglobljemu tolmunu potešitve,

na najvišjo goro z veličastnim razgledom po Božjem svetovju -

ko bo človeško za njimi.

*Duša, raduj se!
Žapoj, razveseli Novorojenega!*

Minljivost

*Raztegni prostor,
če moreš ujeti duha in telo obenem,
zagrabiti padajoči utrinek veselja,
izgubljen med nebom in zemljo,
ko išče, česa bi se oprijel:
zares trdnega,
zares trajnega,
zares bivanjskega.
Kako naj te ujamem,
toliko je možnosti, da se mi izgubiš izpred oči,
najdeš drugo pot,
mi nazadnje spolziš med dlanmi,
ko sem te že držal,
tvoje krhko telo
in tvojo pripravljenost biti moja,
sprejeti to, kar sem,
in jaz, kar naj bi bila ti.
Pa nisva.
Ne bova.
Nočeva biti.*